

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 113/09-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. marca 2009 predbežne prerokoval sťažnosť O. Š., K., t. č. vo väzbe B., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 8 ods. 1, 2 a 5 a čl. 38 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 2 T 134/2007 z 15. januára 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť O. Š. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. februára 2009 doručená sťažnosť O. Š., K., t. č. vo väzbe B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv zaručených v čl. 8 ods. 1, 2 a 5 a čl. 38 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) uznesením Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 134/2007 z 15. januára 2009.

Zo sťažnosti a z ústavným súdom vyžiadaného uznesenia okresného súdu sp. zn. 2 T 134/2007 z 15. januára 2009 vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre zločin

porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a 3 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) a f), ods. 3 písm. b) Trestného zákona v súbehu s prečinom nedovoleného ozbrojovania, obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Trestného zákona a pre zločin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 2 písm. b), ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona v súbehu s prečinom krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) a f), ods. 3 písm. b) Trestného zákona a iné. Označeným uznesením okresného súdu bol sťažovateľ vzatý do väzby so začiatkom jej výkonu 21. januára 2009 o 08.30 h.

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd uznesením z 15. januára 2009 porušil jeho základné právo na osobnú slobodu zaručené v čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny a právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 38 ods. 1 a 2 listiny, čo odôvodnil takto:

„V napadnutom uznesení nie je žiadneho dôvodu na väzbu... pretože vec sa nachádza v stave po vyhlásení rozsudku súdu I. stupňa 2 T 134/07-267 zo dňa 22. 10. 08..., ktorý som odvolaním napadol a nie je právoplatný... Teda niet žiadnych dôvodov na väzbu, ktoré by mali oporu zákonnú... s poukazom na rozsudok 2 T 134/07-267 a najmä s poukázaním na skutočné vykonanie uvedených dvoch trestov, preto že doba, resp. dôvod väzby pominul počas výkonu trestu, trvania uvedených trestov a s poukazom na relevantný zákonný dôvod na stav veci po vyhlásení rozsudku 2 T 134/07-267 nie je žiadny relevantný dôvod zákonný na väzbu. Potom je nesporné, že uvedené, touto sťažnosťou napadnuté uznesenie zo dňa 15. 1. 09 je vydané zaujatou sudkyňou... Nesúhlasím s rozhodnutím, ktoré je veľmi závažným zasahovaním do mojich základných práv a slobôd uvedených v čl. 8 ods. 1, 2, 5 Listiny základných práv a slobôd. Rozhodnutie v napadnutom uznesení odporuje princípom § 1 ods. 1, 2 Listiny. Porušovaním mojich práv zaručených Listinou základných práv a slobôd a aj to vydaním uvedeného rozhodnutia o väzbe v mojej neprítomnosti! Bez môjho vedomia, súhlasu a bez splnenia zákonom stanovených podmienok... Je toto rozhodnutie o vzatí do väzby popretím a potlačením môjho práva byť prítomný na takom konaní zaručené § 2 ods. 7 Tr. por. alebo aj čl. 38 ods. 1, 2, 5 Listiny. ... boli mi poprené a boli mi odoprené ods. 1 § 2 Tr. por. prístup k súdnemu konaniu a § 11 Tr. por. výkon trestného súdnictva rozhodnutím... Žiadam Ústavný súd SR na základe uvedených skutočností posúdil

moju sťažnosť, prešetril a v celom rozsahu zrušil napadnuté uznesenie ako nezákonné a porušujúce uvedené princípy! Aby ma z väzby prepustil na slobodu. ...“

Sťažovateľ za rozhodnutie, ktorým došlo podľa jeho slov k porušeniu základných práv a slobôd označil uznesenie okresného súdu sp. zn. 2 T 136/2007 z 15. januára 2009, ktorého výrokovú časť v texte sťažnosti odcitoval. Podľa zistenia ústavného súdu však napadnuté uznesenie z 15. januára 2009 bolo vydané pod sp. zn. 2 T 134/2009. Mylné označenie napadnutého rozhodnutia sťažovateľom ústavný súd považoval za chybu v písaní.

Podobne sťažovateľ v texte sťažnosti namieta porušenie čl. 38 ods. 5 listiny, ktorý však listina neobsahuje, preto na túto námietku ústavný súd neprihliadol.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústava“) oprávnený konať o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených v ústave, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení

neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny, ako aj základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 38 ods. 1 a 2 listiny uznesením okresného súdu sp. zn. 2 T 134/2007 z 15. januára 2009.

Podľa čl. 8 ods. 1 listiny osobná sloboda je zaručená.

Podľa čl. 8 ods. 2 listiny nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak než z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len preto, že nie je schopný dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 8 ods. 5 listiny do väzby možno vziať iba z dôvodov a na dobu ustanovenú zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 38 ods. 1 listiny nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu aj sudcu ustanoví zákon.

Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa tvrdenia sťažovateľa k porušeniu týchto práv malo dôjsť tým, že:

- a) bol vzatý do väzby napriek tomu, že dôvody väzby neexistovali,
- b) o vzatí do väzby rozhodovala zaujatá sudkyňa okresného súdu,
- c) o vzatí do väzby okresný súd rozhodol bez jeho prítomnosti.

Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02).

Ako vyplýva z citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak poskytovanie tejto ochrany nie je v právomoci všeobecných súdov. V danom prípade proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 2 T 134/2007 z 15. januára 2009 bola prípustná sťažnosť ako riadny opravný prostriedok. To znamená, že právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa mal krajský súd v riadnom opravnom konaní, ktorý v prípade, že by pri svojej rozhodovacej činnosti dospel k záveru, že okresný súd svojím rozhodnutím alebo postupom, ktorý rozhodnutiu predchádzal, porušil základné práva alebo slobody sťažovateľa, má povinnosť týmto právam alebo slobodám poskytnúť ochranu. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

Pretože podaná sťažnosť nesmeruje proti prípadnému rozhodnutiu krajského súdu, ale proti uzneseniu okresného súdu (sťažovateľ výslovne označil za porušovateľa svojich základných práv okresný súd, resp. zákonnú sudkyňu), nie je ani v právomoci ústavného súdu konanie vedené okresným súdom skúmať. Preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá a rozhodnutie o zrušení napadnutého uznesenia a prípadného nariadenia prepustenia sťažovateľa na slobodu je podmienené vyslovením porušenia označených základných práv, už nepripadalo do úvahy rozhodnutie ústavného súdu o tejto časti sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. marca 2009

